

Sygn. akt XI GC 1506/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 2 lutego 2016 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, Wydział XI Gospodarczy,

w składzie:

Przewodniczący: SSR Aleksandra Wójcik-Wojnowska

Protokolant: apl. adw. M. R.

po rozpoznaniu w dniu 2 lutego 2016 r. w Szczecinie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w D.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D. na rzecz powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. kwotę 2188,71 zł (dwa tysiące sto osiemdziesiąt osiem złotych siedemdziesiąt jeden groszy) z ustawowymi odsetkami (od dnia 1 stycznia 2016 roku z ustawowymi odsetkami za opóźnienie) od dnia 18 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 617,00 zł (sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt XI GC 1506/15

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w D. kwoty 2.188,71 złotych z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 18 stycznia 2015 roku i kosztami procesu, tytułem zapłaty za wykonany na zlecenie pozwanej przewóz.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i przyznanie jej kosztów procesu, podnosząc zarzut potrącenia wierzytelności (przewyższającej żadaną pozwem kwotę), przysługujący pozwanej względem powódki z tytułu kary umownej za nienależyte wykonanie wcześniejszego zlecenia transportowego.

W odpowiedzi na sprzeciw powódka zakwestionowała możliwość potrącenia jej wierzytelności przez pozwaną, wskazując na nieistnienie po stronie pozwanej wierzytelności nadającej się do potrącenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana w dniu 2 grudnia 2013 roku zleciła powódce przewóz 46 palet pustych puszek aerozolowych na trasie S. in A. (Wielka Brytania) – L. (Niemcy). Załadunek miał nastąpić 2 grudnia 2013 roku o godzinie 15:00, rozładunek zaś miał nastąpić 4 grudnia 2013 roku. Fracht ustalono na kwotę 720 euro, płatny w terminie 60 dni po dostarczeniu – w ciągu 14 dni od daty wyładunku towaru – oryginału prawidłowo wystawionej faktury.

W warunkach zlecenia nr (...) wskazane zostały wymogi techniczne dotyczące pojazdu, a to plandeka, 9,2 m wolnej przestrzeni ładunkowej, ogólną sprawność techniczną oraz pasy. Zaznaczone zostało także, że zleceniodawca (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w D. ma prawo dochodzić od zleceniobiorcy (powódki) kary umownej w wysokości trzykrotności ceny frachtu za niewykonanie usługi lub za wykonanie usługi niezgodnie z warunkami ustalonymi w zleceniu. Jako wykonanie usługi niezgodnie z warunkami ustalonymi w zleceniu wskazane zostało w szczególności: opóźnienie podstawienia samochodu do załadunku lub rozładunku (rozumiane jako podstawienie samochodu po upływie skazanej w zleceniu godziny), wystąpienie sytuacji, w której w czasie między przyjęciem towaru do przewozu a jego wydaniem doszło do całkowitego lub częściowego zaginięcia lub uszkodzenia towaru lub opakowania towaru, wystąpienie różnic w faktycznej wadze lub ilości towaru w stosunku do zlecenia lub do zapisu w liście przewozowym CMR, zagubienie lub niewłaściwe użycie dokumentów, niewykonanie lub nienależyte wykonanie instrukcji dotyczącej rozporządzania towarem, opóźnienie w dostarczeniu kompletu dokumentów, niewykonanie obowiązku informacji.

W treści zlecenia wskazano również, że obie strony obowiązują konwencja CMR.

Dowód: zlecenie k. 21

W dniu 31 października 2014 roku powódka otrzymała od pozwanej kolejne zlecenie przewozu opon na trasie V. (Estonia) – M., w dniach od 31 października 2014 roku (godz. 8:00) do 6 listopada 2014 roku, z wynagrodzeniem 2400 euro płatnym w terminie 60 dni po dostarczeniu – w ciągu 14 dni od daty wyładunku towaru – oryginału prawidłowo wystawionej faktury.

W warunkach zlecenia nr (...), prócz wymogów technicznych pojazdu, dotyczących pełnej powierzchni ładunkowej i ogólnej sprawności technicznej, wskazane zostało, że zleceniodawca (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w D. ma prawo dochodzić od zleceniobiorcy (powódki) kary umownej w wysokości trzykrotności ceny frachtu za niewykonanie usługi lub za wykonanie usługi niezgodnie z warunkami ustalonymi w zleceniu. Jako wykonanie usługi niezgodnie z warunkami ustalonymi w zleceniu wskazane zostało w szczególności: opóźnienie podstawienia samochodu do załadunku lub rozładunku (rozumiane jako podstawienie samochodu po upływie skazanej w zleceniu godziny), wystąpienie sytuacji, w której w czasie między przyjęciem towaru do przewozu a jego wydaniem doszło do całkowitego lub częściowego zaginięcia lub uszkodzenia towaru lub opakowania towaru, wystąpienie różnic w faktycznej wadze lub ilości towaru w stosunku do zlecenia lub do zapisu w liście przewozowym CMR, zagubienie lub niewłaściwe użycie dokumentów, niewykonanie lub nienależyte wykonanie instrukcji dotyczącej rozporządzania towarem, opóźnienie w dostarczeniu kompletu dokumentów, niewykonanie obowiązku informacji. W treści zlecenia wskazano również, że obie strony obowiązują konwencja CMR.

Dowód: zlecenie k. 15

Po towar z pierwszego z ww. zleceń kierowca podstawiał się w terminie. W trakcie załadunku stwierdził, że opakowanie towaru uniemożliwia jego zabezpieczenie - co znalazło wyraz we wpisie, który kierowca poczynił w liście przewozowym CMR nr (...), w rubryce nr 18. Rzeczony list przewozowy został podpisany przez nadawcę oraz kierowcę. Nie zostały udzielone przewoźnikowi instrukcje dotyczące sposobu przewozu towaru.

Dowód: list przewozowy CMR k. 26

zeznania K. S. k. 98

Wyładunek towaru nastąpił w dniu 4 grudnia 2013 roku. Początkowo pozwana ani jej kontrahent nie zgłaszali w stosunku do powódki zastrzeżeń związanych z wykonaniem zlecenia przewozu pustych puszek aerozolowych. Pismem z dnia 25 lutego 2014 roku skierowanym do powódki, pozwana zakwestionowała poprawność wykonanej usługi, wskazując przy tym, że uszkodzeniu (wskutek braku należytego zabezpieczenia) uległa część towaru – 2 palety. Pozwana prócz wskazanych w piśmie załączników, tj. zlecenia nr (...) i listu przewozowego CMR nie dołączyła żadnych

dotychczasowych dokumentów świadczących w szczególności o wartości towaru, ani o jego wadze. Pozwana została poproszona o nadesłanie brakujących dokumentów.

Dowód: pismo k. 22

zeznania J. R. k. 97

Pismem z dnia 26 czerwca 2014 roku pozwana sprecyzowała zakres swojego roszczenia, wskazując, że dokonuje kompensaty wzajemnych rozliczeń do kwoty 3.040,79 złotych przysługującej jej od powódki z tytułu uszkodzenia towaru objętego zleceniem transportowym nr (...). W dalszym ciągu nie zostały przesłane do powódki dokumenty świadczące o wartości lub wadze ww. towaru.

Dowód: pismo k. 23

nota obciążeniowa k. 24

zeznania J. R. k. 97

Wobec uzyskania takich dokumentów powodowa spółka odmówiła pozwanej dokonania zgłoszonej kompensaty, a tym samym nie uwzględniła również reklamacji zlecenia nr (...).

Dowód: pismo k. 25

zeznania J. R. k. 97

Pismem z dnia 15 października 2014 roku pozwana poinformowała powódkę, że w związku z uszkodzeniem towaru objętego zleceniem transportowym nr (...) nie otrzymała od swojego kontrahenta umówionego frachtu. Do pisma załączona była reklamacja brytyjskiej firmy, opiewająca na 590 funtów. W konsekwencji powyższego anulowana została nota obciążeniowa wystawiona uprzednio (k. 24), a w jej miejsce wystawiono nową notę obciążeniową z tytułu kary umownej, opiewającą na kwotę 8.905,90 złotych brutto –trzykrotność frachtu.

Dowód: pismo z załącznikami k. 27 -32

nota obciążeniowa k. 33

zeznania J. R. k. 97

Powódka pismem z 28 października 2014 roku zakwestionowała zasadność zgłoszonego w stosunku do niej roszczenia i odrzuciła możliwość dokonania kompensaty. Dowód: pismo k. 34

zeznania J. R. k. 97

Strony kontynuowały współpracę w zakresie transportu towarów. Zleceniem z dnia 31 października 2014 roku pozwana zleciła powódce przewóz opon na trasie V. (Estonia) – M.. Powódka prawidłowo wykonała to zlecenie. Odbiorca w dniu 6 listopada 2014 roku potwierdził dostarczenie przesyłki, podpisując się na liście przewozowym CMR.

Dowód: bezsporne, a nadto:

zlecenie k. 15

list przewozowy CMR k. 16

Wobec wykonania zlecenia przewozu opon nr (...), powódka wystawiła w dniu 18 listopada 2014 roku pozwanej fakturę nr (...) na kwotę 12.489,91 złotych brutto – odpowiadającą wskazanemu w zleceniu sposobowi przeliczenia

kwoty z euro na PLN, tj. według kursu średniego NBP obowiązującego w dniu poprzedzającym dostawę towaru. Termin płatności faktury został zakreślony do dnia 17 stycznia 2015 roku.

Dowód: faktura k. 17

W dniu 6 lutego 2015 roku pozwana dokonała na rzecz powódki przelewu kwoty 10.301,20 złotych tytułem zapłaty za należność stwierdzoną ww. fakturą. Jednocześnie, pismem z dnia 6 lutego 2015 roku pozwana oświadczyła powódce, że dokonuje potrącenia kwoty 2.188,71 złotych na poczet opisane wyżej kary umownej.

Dowód: oświadczenie o dokonaniu potrącenia k. 19

nota obciążeniowa k. 20

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo o zapłatę frachtu za przewóz zlecony 31 października 2014 roku jest uzasadnione.

Powódka wywodzi swoje roszczenie z umowy zawartej z pozwaną. Była to umowa przewozu, których elementy istotne określa art. 774 k.c., w myśl którego przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, do przewiezienia, za wynagrodzeniem, osób lub rzeczy, a szczegółowe prawa i obowiązki stron reguluje konwencja genewska o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) z 19 maja 1956 r. (Dz.U. 1962 Nr 49 poz. 238). Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 konwencji akt ten stosuje się do wszelkiej umowy o zarobkowy przewóz drogowy towarów pojazdami, niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności państwowej stron, jeżeli miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsca przewidziane dla jej dostawy, stosownie do ich oznaczenia w umowie, znajdują się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się.

Zawarcie umowy przewozu zostało przyznane przez pozwaną w sprzeciwie. Pozwana powołała się na potrącenie kary umownej za nienależyte wykonanie przez powódkę innego zlecenia przewozu.

Zgodnie z art. 498 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Potrącenia dokonuje się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe (art. 499 k.c.)

Pozwana powołała się na potrącenie kary umownej związanej z tym, iż powódka nie zabezpieczyła przed transportem towaru, wskutek czego część przewożonego towaru uległa zniszczeniu. Zgodnie z art. 483 § 1 k.c. można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna). Art. 484 § 1 i 2 k.c. stanowią, że w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody. Żądanie odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary nie jest dopuszczalne, chyba że strony inaczej postanowiły. Jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane, dłużnik może żądać zmniejszenia kary umownej; to samo dotyczy wypadku, gdy kara umowna jest rażąco wygórowana.

Jakkolwiek zniszczenie części towaru zostało przez pozwaną częściowo udowodnione, to pozwana nie wykazała związanej z tym szkody (nie wykazano jaka część przesyłki uległa uszkodzeniu i jaka była jej wartość), co z niżej wskazanych przyczyn było niezbędne.

Zgodnie z treścią art. 17 ust. 1 Konwencji, przewoźnik odpowiada m. in. za uszkodzenie towaru, zaś zgodnie z art. 25 ust. 1 Konwencji, w razie uszkodzenia przesyłki przewoźnik płaci kwotę, o którą obniżyła się wartość towaru,

obliczoną według wartości towaru ustalonej zgodnie z art. 23 ust. 1, 2 i 4 Konwencji. Art. 23 ust. 1 stanowi, że odszkodowanie oblicza się według wartości towaru w miejscu i w okresie przyjęcia go do przewozu, ust. 2 wskazuje zaś, że wartość towaru określa się według ceny giełdowej lub w razie jej braku – bieżącej ceny rynkowej, a w ostateczności (w przypadku braku jednej i drugiej) – według zwykłej wartości towarów tego samego rodzaju i jakości. Ponadto zwrotowi podlega także przewoźne, cło i inne wydatki poniesione w związku z przewozem towaru, całości w razie całkowitego zaginięcia i proporcjonalnie w razie częściowego zaginięcia; inne odszkodowania nie należą się. (art. 23 ust. 4 Konwencji).

W tym miejscu godzi się wskazać, że z art. 41 ust 1 wynika, że nieważna i pozbawiona mocy jest każda klauzula, która pośrednio lub bezpośrednio naruszałaby postanowienia niniejszej Konwencji. Nieważność takich klauzul nie pociąga za sobą nieważności pozostałych postanowień umowy. Te uregulowania oznaczają, że o ile chodzi o przewozy podlegające Konwencji CMR – tak jak ma to miejsce na gruncie niniejszej sprawy - odpowiedzialność odszkodowawcza przewoźnika za uszkodzenie towaru jest ściśle związana z poniesioną przez uprawnionego szkodą, której wysokość uprawniony musi w sposób precyzyjny udowodnić. Jest to konstrukcja odmienna i korzystniejsza dla przewoźnika niż konstrukcja kary umownej, która stanowi zryczałtowane odszkodowanie, niezależne od wysokości poniesionej szkody i nie wymagające wykazania faktu poniesienia szkody. Z racji art. 41 ust 1 Konwencji postanowienia zlecenia, zakładające obowiązek zapłaty kary umownej w wysokości trzykrotności frachtu za nienależyte wykonanie umowy, polegające na uszkodzeniu przesyłki, jako sprzeczne z treścią art. 25 ust. 1 Konwencji, muszą być uznane za nieważne.

Dla wykazania wysokości szkody strona pozwana nie zaoferowała w istocie niczego poza fotografiami przedstawiającymi zniszczone puszki w naczepie samochodu ciężarowego. Pozwana w szczególności nie przedstawiła dokumentów świadczących o wartości towaru objętego zleceniem nr (...), a także dokumentów świadczących o dokładnej ilości zniszczonych puszek. Prostym działaniem arytmetycznym, na podstawie ww. danych pozwana mogłaby oszacować wartość uszkodzeń, a w konsekwencji wskazać wartość dochodzonego od powódki odszkodowania. Pozwana tego jednak nie uczyniła, wnioski dowodowe pozwanej w ogóle nie były nakierowane na wyjaśnienie tej kwestii.

Ze zeznania przesłuchanych w sprawie osób należy uznać za niewnoszące niczego do sprawy w zakresie, w jakim pozwana posługuje się zarzutem potrącenia. Należy bowiem zauważyć, że zeznania świadków zmierzały zgodnie z wnioskami stron do wykazania wyłącznie faktu nienależytego wykonania przewozu (strona pozwana) lub do wykazania, że było to następstwem okoliczności niezależnych do przewoźnika – wadliwego opakowania towaru (strona powodowa). Z tego też względu oddalono wnioski o przesłuchanie osób nieobecnych na rozprawie, uznając, że nie dotyczą one okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia (żadna z przesłuchiowanych osób nie miała, zgodnie z tezami dowodowymi nakreślonymi przez strony, zeznawać o ilości i wartości uszkodzonego towaru)

Z drugiej strony należy podkreślić, że strona powodowa udowodniła fakt wykonania zlecenia przewozu opon nr (...), jak również udowodniła brak zapłaty części umówionego wynagrodzenia. Co istotne, strona pozwana nie kwestionowała w toku sprawy wymienionych wyżej okoliczności, w tym w szczególności poprawności wykonanego przewozu.

Reasumując, zgłoszony przez pozwaną zarzut potrącenia nie mógł doprowadzić do oddalenia powództwa. To zaś oznacza, że pozwana winna zapłacić powódce za przewóz zlecony 31 października 2014 roku, jako że przewóz ten został wykonany. O odsetkach orzeczono zgodnie z art. 481 k.c.

O kosztach postępowania orzeczono mając na względzie treść art. 98 k.p.c. Powódka w całości wygrała proces, wobec czego należy się jej zwrot kosztów jakie poniosła do celowego dochodzenia swoich praw i celowej obrony (koszt opłaty sądowej i wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości zgodnej z § 6 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa).

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)